

Xerothermofilná flóra kaňonovitého prielomu riečky Slatina v Slatinskej kotline

Xerothermophilous flora of the canyon of the Slatina river in the Slatinská kotlina basin

MIROSLAV MANICA

L. Štúra 34, 960 01 Zvolen

Abstract: Data on the occurrence of xerothermophilous vascular plants in the canyon valley of the Slatina river near the village of Zvolenská Slatina were summarized. 142 taxa were found on 12 localities, including several endangered species of the Slovak flora (e.g. *Fumana procumbens*, *Orchis morio*).

Keywords: central Slovakia, distribution, vascular plants.

Úvod

Slatinská kotlina je východnou súčasťou Zvolenskej kotliny, ohraničenou od severu masívom Poľany a od juhu pohorím Javorie a Ostrôžky. Početné vodné toky z oboch pohorí odvodňuje rieka Slatina. Pokročilou deštrukčnou sopečnou činnosťou sa v dávnej minulosti vytvorila súvislá bariéra (Lukniš 1972: 185), ktorú tvoria kóty Snohy (778 m a 770 m), Syroň (690 m) a Rohy (650 m) s Prostredným vrchom (585 m). Jej pokračovaním na západ je Sitárka (377 m), komplex Hájik (405 m) vrátane bralnatých výhliadok (Pyramíd 380 m) a komplexu Háj s kótami 386 m a 372 m, ďalej Strážnica (380 m) s Vartou (350 m). Bariéra týchto pahorkatín rozdelila Slatinskú kotlinu na širokú severnú časť pod výbežkami Poľany, a užšiu, južnú časť, ležiacu pod severnými svahmi pohoria Javorie. Keďže bariéra je mladšieho veku, riečka Slatina si musela antecedentnou činnosťou (Lukniš 1972: 194) vytvoriť nový, zaklesnutý, meandrovitý prielom kaňonovitého typu popod komplex Sitárky, Hája a Strážnice (Hromádka 1943: 36). Tento prielom je jedinečným úkazom v sopečnej andezitovej oblasti Slovenska a nachádza sa od východného svahu kóty Sitárka, pokračuje na západ, kde pretína údolie potoka Ľubica, popod južné svahy skalnatého komplexu troch výhliadok a juhozápadný oblúk pahorkatiny kóty Háj a končí skalnatým komplexom Strážnice nad priehradným múrom Môt'ovskej (Zvolenskej) priehrady.

Prvá zmienka o flóre Slatinskej kotliny pochádza od Kanitza (1862–1863), ktorý opublikoval Kitaibelovu správu o jeho ceste z rokov 1810, 1812 a 1817 po okolí Porádu, Gyongyosu a Szalatny (Slatiny). Neskorší autor Freyn (1872) medzi inými druhmi uviedol zo Slatinskej kotliny tieto xerothermofyty: *Linaria elatine* (*Kickxia elatine*) z polí pri obci Lieskovec, *Dianthus atrorubens* (*D. pon-*

tederae) zo suchých skál pri obci Zvolenská Slatina (Gross Szalatnya, azda z južných svahov kóty Sitárka; poznámka autora príspevku), *Dianthus prolifer* (*Kohlruschia prolifera*) zo skalísk pri osade Slatinka (Klein Szalatnya, pričom nevedno, či myslel na skupinu skalnatých Pyramíd; poznámka autora príspevku), *Artemisia scoparia* z okolia hradskej pri meste Detva a *Sempervivum soboliferum* (*Jovibarba sobolifera*) zo štrkoviska pri meste Detva.

O šírení xerothermofilnej flóry do východnej časti Zvolenskej (Slatinskej) kotliny Futák (1943: 28) napísal: „údolím Slatiny na východ postupovali tiež xerothermné druhy, ich sledovanie je tam ťažké pre veľký vplyv človeka na vegetáciu, pasienky sú veľmi spásané“. Prvý súpis výskytu xerothermofilných druhov v Slatinskej kotline zverejnil Suza (1945) zo skalnatej kóty Pôjdy (680 m) v južnom výbežku masívu Poľany. Neskôršie aj Futák (1946) zistil výskyt xerothermofytov na svahu a skalnatej ostrohe nad východnou časťou obce Vigľaš (375 m), ďalej na južných a juhozápadných skalnatých svahoch predhoria kóty Rohy (657 m) a masívu Poľany nad osadou Stožok (Futák 1949). Futák (1946: 221) podotkol, že „staré údaje Freyna (1872) sú kusé a načim ich zrevidovať“.

Podnet na dôkladnejšie preskúmanie prírodných pomerov, nielen flóry povodia rieky Slatina, dal projekt vodného diela pre plánovanú výstavbu zdroja elektrickej energie v roku 1993. Spoločnosť Ekospol v Banskej Bystrici ma poverila preskúmať vlhkomilné spoločenstvá údolia Slatiny pre posúdenie ich jedinečnosti z hľadiska ich ochrany a výskytu vzácných a ohrozených rastlín. Po referáte na spoločnej hodnotiacej porade v tom istom roku som odporúčal urobiť podrobný floristický prieskum celého zátopového územia z pohľadu budúceho vplyvu zmenených vlhkostných podmienok na rastlinstvo. A azda jediný som na porade, ako aj neskôršie obhajoval poriečie riečky Slatiny pred výstavbou vodného diela (Manica 2008). V ďalšom roku som sa na prieskume nezúčastnil, napriek tomu, že ma zaujímalo šírenie sa xerothermofilnej flóry na východ údolím Slatiny, a že som počas prieskumu v poriečí zistil lokality aj s výskytom xerothermofytov. Urobil som tak neskôr, z vlastného záujmu a svoje zistenia predkladám v tomto príspevku. Výskyt, rozšírenie a šírenie sa xerothermofilných rastlín v Slatinskej kotline som ale sledoval už od šesťdesiatich rokov, hlavne v severnej časti kotliny, teda vo výbežkoch a predhoriach masívu Poľany. Podobne ako Suza (1935, 1945) a Futák (1943, 1946, 1949), som viaceré čiastkové výsledky aj sám publikoval (Manica 1975; 1980a, b; 1983; 1993a, b; 1994a, b; Manica in Benčaťová & Ujházy 1998). Viaceré údaje o výskyte xerothermofytov sú aj v nepublikovanej práci z roku 1994 (Cvachová et al. 1994).

Materiál a metodika

Sledované lokality výskytu, predovšetkým xerothermofytov, popisujem od západu, teda od Môťovskej priehrady, na východ proti toku riečky Slatina. Nomenklatúru taxónov som upravil podľa Dostála (1989). Okrem xerothermofytov zaznamenávam aj ostatné druhy, ktoré sa na príslušnej lokalite vyskytovali. Pri každom taxóne je uvedené číslo alebo písmeno lokality podľa nižšie uvedeného súpisu. Údaje o výskyte jednotlivých taxónov pochádzajú z rokov 1964–2009.

Súpis sledovaných lokalít

1. Tepláreň: svah nad cestou otvoreného údolia na J od drevospracujúceho závodu Bučina a na V od závodu Tepláreň, exp. Z, nadmorská výška 305–315 m, 48°33'57,44" s. š., 19°10'21,12" v. d.
2. Priehrada: skalnatý terasovitý svah juhozápadne od kóty 342 m, zbiehajúci až po hladinu vody priehrady, exp. J a JJZ, 305–310 m, 48°33'27,61" s. š., 19°10'20,35" v. d.
3. Pyramída: vežovité skalnaté bralo nad riekou Slatina, exp. JV a J, 375–380 m, 48°33'28,22" s. š., 19°13'26,41" v. d.
4. Výhliadka stred: skalnaté vežovité bloky na V od Pyramídy, na J od hrebeňa nad údolím riečky Slatina, exp. JV, 350 m, 48°33'30,83" s. š., 19°13'33,19" v. d.
5. Výhliadka východ: skalnatá veža nad údolím riečky Slatina pod hrebeňom na V od lokality Výhliadka stred, exp. J, 375–380 m, 48°33'30,95" s. š., 19°13'37,43" v. d.
6. Elektrovod: kóta nad skalnatou stenou v oblúku údolia riečky Slatina na J od stožiaru elektrického vedenia, exp. J, 350 m, 48°33'19,73" s. š., 19°13'48,30" v. d.
7. Sitárka: skalnatý svah s erozívnou stržou nad úvalom riečky Slatina, exp. JZ, 340–350 m, 48°33'18,11" s. š., 19°14'23,47" v. d.

Okrem číselne uvedených hlavných lokalít som označil aj lokality s málo početným výskytom xerothermofytov s označením:

- A: južný svah pod hrebeňom kóty Strážnica (390 m), ca 300 m, 48°33'30,31" s. š., 19°10'34,52" v. d.
B: svah zbiehajúci po západnej strane lokality Pyramída, ca 380 m, 48°33'27,62" s. š., 19°13'23,08" v. d.
C: južný svah hrebeňa nad skalnatými lokalitami Pyramídy a výhliadkami, 360 m, 48°33'30,05" s. š., 19°13'26,94" v. d.
D: južne orientované svahy, východná časť hrebeňa zbiehajúceho od Pyramíd ku kóte „Elektrovod“, 350 m, 48°33'30,28" s. š., 19°13'42,50" v. d.
E: juhozápadný svah severozápadne od kóty Elektrovod, 330 m, 48°33'25,82" s. š., 19°13'45,98" v. d.

Výsledky

V nasledovnej časti uvádzam prehľad zistených taxónov vyšších rastlín v študovanom území, pričom som celkovo zaznamenal 142 taxónov.

Súpis druhov

Acer campestre: 1, 2, 4, 5, 6, 7, D; *Acetosa pratensis*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, D; *Acetosella vulgaris*: 2, 3, 7; *Achillea collina*: 2, 7; *A. neilreichii*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, B, C, D, E; *Acinos arvensis*: 1, 2, 3, 5, 7; *Acosta rhenana*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, D, E; *Agrimonia eupatoria*: 1, 2, 6, 7, B, D, E; *Agrostis canina* subsp. *canina*: 2; *Ajuga genevensis*: 2, B, C; *A. reptans*: 2; *Allium montanum*: 2, 3, 4, 5, 6, 7;

A. scorodoprasum 2, 4, 5, 6, 7; *A. vineale*: 2, 5, 7; *Alopecurus pratensis*: 2; *Alyssum alyssoides*: 1; *Anthemis tinctoria*: 2, 3, 4, 5, 6, 7; *Anthericum ramosum*: 3, 4, 5, 6, A, C, E; *Anthriscus sylvestris*: 7, E; *Anthyllis vulneraria*: 6, 7; *Arabidopsis thaliana*: 2, 5, 7; *Arabis hirsuta*: 2, 6, 7; *Arrhenatherum elatius*: 2, 4, 6, 7; *Artemisia campestris*: 6, 7; *Asperula cynanchica*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, B, C, E; *Asplenium ruta-muraria*: 5; *A. septentrionale*: 3, 4, 5, 6, C, E; *A. trichomanes*: 3, 4, 5, 6, 7; *Astragalus glycyphyllos*: 4, 5, 6, 7; *Avenula pubescens*: 7;

Barbarea vulgaris: 7; *Berteroa incana*: 1, 2, 7; *Betonica officinalis*: 4, 7, D; *Brachypodium pinnatum*: 5, 6, 7; *Briza media*: 1, 6, 7;

Calamagrostis arundinacea: 1, 3; *C. epigeios*: 1, 2, 5, 6, 7, E; *Campanula bononiensis*: 3; *C. persicifolia*: 6, E; *C. rotundifolia*: 3, 4, 5, 6, 7, C, E; *Cardamine pratensis*: nad 7; *Cardaminopsis arenosa*: 6, 7; *Carduus acanthoides*: 2; *Carex caryophyllea*: 7, B; *C. digitata*: E; *C. michelii*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, B, D, E; *C. montana*: E; *C. pallescens*: 7, D; *C. pilulifera*: 7, D; *C. praecox*: 2, 5, 6, 7, A, D, E; *C. tomentosus*: 6; *Carlina vulgaris*: 1, 2, 6, D; *Carpinus betulus*: 5, 6, D, E; *Centaurium erythraeum*: 2; *Cerasus avium*: 6; *Chaerophyllum bulbosum*: B; *Chamaecytisus triflorus* subsp. *ciliatus*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, B, D, E; *Chelidonium majus*: 6; *Chrysaspis campestris*: 1, 2, 3, 4, 6, 7; *C. dubia*: 4, 5, 6, 7; *Cichorium intybus*: 2; *Clinopodium vulgare*: A, D; *Colchicum autumnale*: 7, D; *Colymbada scabiosa*: 1, 2, 7; *Convolvulus arvensis*: 2, 3, 4, 6, 7; *Coronilla varia*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, D; *Corydalis digitata*: 6, D; *C. solida*: 5; *Corylus avellana*: 2, 3, 4, 5, B, E; *Cota tinctoria* subsp. *tinctoria*: 1, 2, 4, 5, 6, 7, E; *Crataegus monogyna*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, B, C, D, E; *Crinitaria linoisyris*: 5; *Cruciata glabra*: 3, 6, 7; *Cuscuta epithymum*: 7;

Dactylis glomerata: 2, 6; *D. polygama*: 5, 6, E; *Daucus carota*: 1, 6; *Dianthus carthusianorum*: 1, 2, 3, 4, 6, 7, D; *Dorycnium germanicum*: 1, 2, 4, 5, 6, 7, E; *Dryopteris filix-mas*: 7;

Echium vulgare: 1, 2, 3, 4, 5, 7, C; *Elytrigia intermedia*: 2; *Erophila verna*: 2, 7; *Eryngium campestre*: 7; *Euonymus europaeus*: 1, 2, 3, 4, 6;

Fagopyrum esculentum: 4, 6; *Falcaria vulgaris*: 1, 2, 7; *Festuca pseudomalatica*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, D, E; *F. rupicola*: 6, 7; *Ficaria verna*: 1, 2, C; *Filipendula vulgaris*: 7; *Fragaria vesca*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, B, C; *Fraxinus excelsior*: E; *Fumana procumbens*: 3; *Fumaria officinalis*: 3;

Galium aparine: 3, 6; *G. glaucum*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, B, C, D, E; *G. mollugo*: 1; *G. verum*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, B, D; *Genista tinctoria* subsp. *tinctoria*: 1, 2, 4, 5, 6, 7, B, D, E; *G. tinctoria* subsp. *campestris*: 7; *Geranium sanguineum*: 2, 4; *Geum urbanum*: 5; *Grossularia uva-crispa*: 4, 6;

Helianthemum nummularium: 4, 5, 6, 7; *Hieracium murorum*: 3, 4, D; *H. sabaudum*: 3, 4, 5, 7, C, D; *H. umbellatum*: 5; *H. vulgatum*: 6; *Holosteum umbellatum*: 2, 4, 6, 7; *Hypericum perforatum* subsp. *angustifolium*: 7; *H. perforatum* subsp. *perforatum*: 1, 2, 3, 4, 4, 5, 6, 7, C;

Inula ensifolia: 3, 7; *I. hirta*: 3;

Jacea phrygia subsp. *phrygia*: 1, 6; *Juniperus communis*: 4, D;

Knautia arvensis: 1, 7; *Koeleria macrantha*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, B, D, E; *Kohlruschia prolifera*: 7;

Lactuca perennis: 2, 4; *L. serriola*: 6; *L. viminea*: 2, 3, C, E; *Lamium amplexicaule*: 2; *L. maculatum*: 7; *Lathyrus niger*: 1, 2, 5, 6, E; *L. pratensis*: 4, 7; *L. sylvestris*: tesne pod lokalitou č. 6; *L. vernus*: 6, D, E; *Lembotropis nigricans*: 2, 5, 7, A, D, E; *Lepidium campestre*: 2; *Ligustrum vulgare*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, B, C, D, E; *Linum tenuifolium*: 1, 6; *Lonicera xylosteum*: D; *Lotus corniculatus*: 1, 4, 5, 6, 7, E; *Luzula multiflora*: 4, 7, D; *Lychnis flos-cuculi*: 7;

Malus sylvestris: 5; *Melampyrum arvense* subsp. *pseudobarbatum*: 1, 2, 6; *Medicago falcata*: 1, 4; *Melica nutans*: 7, D; *M. transylvanica*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, E; *Minuartia verna*: 3; *Muscari comosum*: 2, 4, 6, 7, E; *Mycelis muralis*: 3; *Myosotis arvensis*: E; *M. stricta*: 4, 7;

Orchis morio: nad lokalitou 7;

Phleum phleoides: 7; *Pilosella bauhini*: 1, 2, 4, 5, 6, 7, A, E; *P. officinarum*: 1; *Pimpinella major* subsp. *major*: 3; *P. saxifraga* subsp. *saxifraga*: 6, 7; *Pinus sylvestris*: 1, D; *Plantago lanceolata*: 1, 2, 7; *P. media* subsp. *media*: 1, 6, 7; *Poa angustifolia*: 7, D; *P. bulbosa* subsp. *bulbosa*: 6, 7; *P. compressa*: 1, 2, 4, 5, 6, 7, E; *P. nemoralis*: 3, 5, E; *P. pratensis*: 3, 6, 7, E; *P. trivialis*: 7; *Polygala amara* subsp. *amara*: 1; *P. comosa*: 1, E; *P. vulgaris*: 1, 5, D; *Polypodium vulgare*: 3, 4, 6, 7; *Populus tremula*: 1; *Potentilla arenaria*: 6, 7; *P. alba*: 6; *P. argentea*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, C, E; *P. heptaphylla*: 6, 7; *P. recta* subsp. *recta*: 1, 2, 3, 4, 6, 7, A, C, D; *Poterium sanguisorba*: 1, 2, 4, 6, 7, A, D; *Primula veris* subsp. *veris*: 3, E; *Prunella laciniata*: 1, 2, 7; *Prunus spinosa*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, C, D; *Pulmonaria obscura*: 1, C; *Pseudolysimachion spicatum*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, D, E; *Pyrus communis*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, D, E;

Quercus pedunculiflora: 1; *Q. polycarpa*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, D, E;

Ranunculus auricomus: 3, 6, D, E; *Rhamnus cathartica*: 3; *Robinia pseudoacacia*: 1, 2; *Rubus hirtus*: 4;

Salix caprea: 1, D; *S. eleagnos*: B; *Salvia pratensis*: 1, 2, 4, 6, 7, A, C, D; *S. verticillata*: 7; *Saxifraga granulata*: D; *Scabiosa columbaria*: 1, 3, 4, 7; *S. ochroleuca*: 1, 2, 3, 6, 7; *Sedum acre*: 2, 3, 4, 5, 6, 7, C; *S. maximum* subsp. *maximum*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, C; *S. sexangulare*: 2, 4, 5, 6, 7, A, C; *Senecio erucifolius*: 6; *S. jakobea*: 1, 6; *Seseli elatum*: 3, 4, 5, 7, D, E; *Silene nemoralis* subsp. *italica*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, E; *S. nutans*: 7; *S. vulgaris*: 3, 5, 6; *Sorbus aria*: 4; *Spiraea media*: 3, 4, 6; *Stachys recta*: 6; *Stellaria holostea*: 6; *Steris viscaria*: 3, 5, 6, 7; *Swida sanguinea*: 2, 6, A;

Taraxacum officinale: 2, 3, 7, D; *Teesdalia nudicaulis*: 7; *Teucrium chamaedrys*: 2, 4, 6, 7; *Thesium linophyllum*: 1, 2, 6, 7, A; *Thlaspi arvense*: 6, 7; *T. perfoliatum*: 7; *Thymus marschalianus*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, B, C, D; *T. pulegioides*: 1; *Tilia cordata*: 6; *Tithymalus cyparissias*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, B, C, D; *Torylis japonica*: 7; *Trifolium alpestre*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, B, C, E; *T. arvense*: 1, 2, 3, 4, 7; *T. montanum*: 1, 2, 4, 5, 6, 7, E; *T. ochroleucon*: 7; *T. pratense*: 5, E; *T. rubens*: 2; *Turritis glabra*: 2, 5, 6, 7;

Valerianella locusta: 7; *Verbascum austriacum*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, A, B, D, E; *V. densiflorum*: 7; *Veronica dillenii*: 3, 4, 5, 6, 7; *V. hederifolia*: 1, 2, 3, 4, 5, 7; *V. chamaedrys* subsp. *chamaedrys*: 1, 3, 4, 5, 6, 7, A, C; *V. teucrium* subsp. *teucrium*: 1, 2, 3, 7; *Vicia cassubica*: 7; *V. cracca*: 1, 2, 3, 4, 7, E; *V. hirta*: 2, 4, 5, 7, D; *V. pannonica*: 6, 7; *V. sepium*: D; *V. tenuifolia*: 2; *V. sparsiflora*: 5; *V. tetrasperma*: 1, 2, 6, 7, B, D; *Vincetoxicum hirsundinaria*: 2, 3, 5, 6, 7, D, E; *Viola hirta*: 1, 7, D; *V. kitaibeliana*: 1, 2, 6, 7, A; *V. tricolor*: 6, 7.

Zo zaujímavých xerotermofytov, ktoré rastú vo Zvolenskej kotline sa viaceré nachádzajú ako v južnej časti kotliny (poriečie Slatiny), tak aj na južných výbežkoch stratovulkánu Poľany (cf. napr. Futák 1946, 1949; Manica 1980b). Ide napríklad o druhy akými sú *Achillea nobilis*, *Acosta rhenana*, *Allium montanum*, *Dorycnium germanicum*, *Galium glaucum*, *Kohlruschia prolifera*, *Melica transsylvanica*, *Potentilla arenaria* a *Seseli elatum*. Ďalej rastú aj v severnej časti kotliny, jednak na badínskej, jednak na iliášskej strane rieky Hron a zasahujú aj do oblasti mesta Banská Bystrica (Urpín, 510 m; Vartovka, 568 m), prípadne aj vyššie údolím rieky Hron (Futák 1943: 30–32).

Staršie publikované lokality výskytu a rozšírenia xerotermofytov nad V údolím Slatinskej kotliny, ktoré sú po pravej strane riečky Slatina na pred-

horiach južných výbežkov masívu Poľany (Suza 1945; Futák 1946, 1948; Manica 1980b, 1988, 1994b) pokladám za dôležité pre rozšírenie xerothermofytov na východ údolím tejto kotliny (Manica 1980b).

PodĎakovanie

Ďakujem Richardovi Hrivnákovi za účinnú pomoc pri úprave príspevku a pri práci na počítači.

Literatúra

- Benčaťová, B. & Ujházy, K. (eds.). 1998. Floristický kurz Zvolen 1997. TU, Zvolen. p. 94.
- Cvachová, A., Háberová, I., Hrivnák, R. 1994. Inventarizácia flóry a vegetácie v zátopovom území VN Slatina. Banská Bystrica, 1994. 79 p. Záverečná správa výskumu, msc., depon. in Ekospol, Banská Bystrica.
- Dostál, J. 1989. Nová květena ČSSR. I.II. Academia, Praha. 1 563 p.
- Frey, J. 1872. Beitrag zur Flora Ober-Ungarns. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien 22: 341–354.
- Futák, J. 1943. Kremnické hory. Štúdia geobotanicko-floristická. Matica Slovenská, Turčianský Sv. Martin. 122 p.
- Futák, J. 1946. Príspevok k poznaniu teplomilnej vegetácie stredného Slovenska. Prír. Sborn., Martin 1: 221–225.
- Futák, J. 1949. Zaujímavá lokalita xerothermnej vegetácie pri Vígľaši na východ od Zvolena. Českoslov. Bot. Listy, Praha 1(1948): 81–84.
- Hromádka, J. 1943. Slovenská vlastiveda I. Slovenská akadémia vied a umení, Bratislava. p. 256.
- Lukniš, M. 1972. Vplyv geologickej štruktúry na tvary povrchu. In Lukniš, M. (ed.), Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava. p. 172–188.
- Lukniš, M. 1972. Vývoj bazénu a textúra riečnej siete. In Lukniš, M. (ed.). Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava. p. 188–197.
- Kanitz, A. 1862–1863. Reliquiae Kitailbelianae partim nunc primum publicatae ex Manuscriptis Musei Nationalis hungarici. Iter ad Paród, Gongyos et Szalatnya anno 1810, 1812, 1817. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien 13: 543–554 (1863).
- Kitaibel P. 1863. Additamenta ad Florae Hungaricam. E manuscriptis 80. I – IV, Oct. Lat. de plantis Hung. Edidit Augustus Kanitz. Linnaea 32: 305–642.
- Manica, M. 1975. Rozšírenie niektorých xerothermných rastlín v okolí Zvolena. Biológia, Bratislava 30: 775–779.
- Manica, M. 1980a. Rozšírenie niektorých xerothermofytných druhov vo Zvolenskej a Slatinskej kotline. Zvolen, 1980. 22 p. Písom. práca k odbor. skúške, msc., depon. in Vysoká škola lesnícka a drevárska Zvolen.
- Manica, M. 1980b. Šírenie xerothermofilných druhov do juhovýchodného predhoria masívu Poľany. In Hindák, F. (ed.), Zborník referátov 3. zjazdu Slovenskej botanickej spoločnosti (SBS) pri Slovenskej akadémii vied (SAV) vo Zvolene. SBS pri SAV, Bratislava & Vysoká škola lesnícka a drevárska, Zvolen. p. 23–27.
- Manica, M. 1983. Výskyt a šírenie niektorých xerothermofytov do Zvolenskej a Slatinskej kotliny. Acta Fac. Forest. 27: 43–52.
- Manica, M. 1993a. Zhodnotenie vlhkomilných spoločenstiev budúcej zátopovej oblasti VN Slatinka – terajší stav. Banská Bystrica, 1993. 10 p. Záverečná správa prieskumu, msc., depon. in Ekospol, Banská Bystrica.

- Manica, M. 1993b. Floristická charakteristika záujmového územia VD Slatinka. Banská Bystrica, 1993. 2 p. Záverečná správa prieskumu, msc., depon. in Ekospol, Banská Bystrica.
- Manica, M. 1994a. Výsledky práce botanickej sekcie. In Jančová, G. & Sláviková, D. (eds.). XXIX. Tábor ochrancov prírody, Kráľová pri Zvolene. Odborné výsledky. Vypra, Zvolen. p. 8–30.
- Manica, M. 1994b. Rozšírenie niektorých xerotermytov na južných výbežkoch masívu Poľany. In Križo, M. (ed.). Flóra Poľany. Technická Univerzita vo Zvolene. p. 76–81.
- Manica, M. 2004. Xerotermyty v okolí Zvolena a cesty ich šírenia na stredné Slovensko. Acta Fac. Forest. 44: 11–21.
- Manica, M. 2008. Poznajme a zachráňme prírodu poriečia Slatiny. Chrán. Úz. Slov. 76: 2–4.
- Suza, J. 1935. Floristické paběrky ze Slovenského Středohoří. Věda Přír. 16: 134–136.
- Suza, J. 1945. Lišejníky Slovenského Středohoří. Acta Soc. Scient. Natur. Moraviae 17(11): 1–68.

došlo 4. 12. 2009

prijaté 8. 9. 2010